

Stanovisko Univerzity Komenského v Bratislave k návrhu Zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a k návrhu novely Zákona o vysokých školách.

Vedenie Univerzity Komenského a členovia Akademického senátu UK zastupujúci akademickú obec univerzity si s veľkou pozornosťou preštudovali návrhy Zákona o zabezpečení kvality vysokoškolského vzdelávania a novelu Zákona o vysokých školách.

Dlhodobo vyjadrujeme znepokojenie nad úrovňou kvality slovenského vysokého školstva. Hoci predkladané návrhy zákonov deklarujú za cieľ kvalite vzdelávania prispieť, nazdávame sa, že konkrétne predkladané opatrenia idú v mnohých prípadoch opačným smerom. Návrh napríklad nepodporuje koncept výskumnej univerzity, hoci posledná komplexná akreditácia jasne určila, ktoré školy spĺňajú prísne medzinárodné štandardy zaradenia medzi výskumné univerzity. Do návrhu novely zákona nebola dostatočne zapracovaná požiadavka akreditácie študijných odborov, ktorá by mohla byť viazaná na kvalitné pedagogicko-výskumné zázemie a akreditáciu príslušného odboru. Nesúhlasíme preto s alternatívnou možnosťou inštitucionálnej akreditácie a akreditácie študijného programu. V dôvodových správach nie sú dôsledne analyzované finančné dopady opatrení navrhovaných v zákonoch. Nesúhlasíme ani s možnosťou bezplatného predĺženia štandardnej doby štúdia. Vidíme v tom podporu slabších študentov. Opatrenie spôsobí komplikácie v organizácii štúdia a bez doplňujúcich finančných zdrojov bude znamenať pre vysoké školy viac práce pri rovnakom objeme finančných prostriedkov. Požadujeme, aby finančné dopady tohto opatrenia ako aj zvýšené náklady MŠVVaŠ a univerzít na činnosť Akreditačnej agentúry boli posúdené aj Ministerstvom financií. Upozorňujeme na opakovane sa vyskytujúci nesúlad znenia zákonov a dôvodovými správami.

Na zhromaždeniachademickej obce a grémiách Univerzity Komenského v Bratislave opakovane odznelo, že návrhy zákonov nie sú dostatočne pripravené a prediskutované v širšej odbornej verejnosti a že ich uplatnením dôjde k zníženiu kvality vysokoškolského vzdelávania. Navrhujeme preto tieto návrhy stiahnuť a prepracovať so zohľadnením našich pripomienok.

Konkrétne návrhy úprav paragrafov ako aj legislatívno-technické pripomienky sú súčasťou prílohy k tomuto stanovisku. Veríme, že ich zohľadnenie môže prispieť ku skvalitneniu oboch návrhov zákonov.

V Bratislave, dňa 24.04.2017

Prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD.
rektor Univerzity Komenského

Prof. RNDr. Daniel Ševčovič, DrSc.
predseda Akademického senátu UK

Pripomienky Univerzity Komenského v Bratislave k návrhu zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania

Zásadné vecné pripomienky:

§ 3:

- Žiadame prepracovať odsek 3 tak, aby bol zosúladený so znením dôvodovej správy a bolo zrejmé, že akreditácia vnútorného systému znamená akreditáciu vysokej školy, t. j. právo samostatne vytvárať, schvaľovať, uskutočňovať a upravovať študijné programy v študijnom odbore a stupni. Súčasne žiadame uviesť, že vysoká škola môže vytvárať len také študijné programy, na ktorých študijné odbory má akreditovaný svoj vnútorný systém.
- Žiadame upraviť znenie paragrafu 3 tak, aby niektoré prvky vnútorného systému kvality mohla vysoká škola delegovať na fakulty, ktorá by si ich následne upravili vo svojich vnútorných predpisoch.

Zdôvodnenie: Podľa § 24 ods. 2 písm. a) návrhu zákona môžu mať vnútorné systémy aj súčasti vysokej školy, ale v § 3 o tejto možnosti nie je zmienka (napríklad pre UK je viac ako nutné, aby celouniverzitný systém kvality bol len rámcovou úpravou pre vnútorné systémy kvality fakúlt, a to vzhľadom na veľkú diverzitu jednotlivých študijných zameraní, ktoré fakulty UK poskytujú; nie je možné značne heterogénne fakulty UK „zglajchšaltovať“ do jednotného vnútorného systému kvality, t. j. jedného vnútorného predpisu).

- Upozorňuje na nesúlad dôvodovej správy a návrhu zákona v aspekte, na ktorý vnútorný systém kladie dôraz.

Zdôvodnenie: Osobitná časť dôvodovej správy uvádza: „Významným aspektom vnútorného systému má byť zameranie na výsledky vysokoškolského vzdelávania, čo predstavuje posun oproti doterajšej regulácii, ktorá sa zameriavala najmä na vstupy.“ Avšak § 3 tento aspekt nezdôrazňuje.

V § 7 ods. 5 navrhujeme v poslednej vete vypustiť slovné spojenie „alebo ak nie je možné vymenovať členov výkonnej rady z iného dôvodu“ alebo alternatívne špecifikovať „iný dôvod“, v dôsledku ktorého môže minister vymenovať členov výkonnej rady aj bez návrhov.

V § 7 ods. 1 posledná veta navrhujeme vypustiť slovo „môže“, slovo „odmietnuť“ sa mení na „odmietne“ a slovo „požiadať“ sa mení na „požiada“.

§ 7 ods. 3 a 4

Žiadame v písm. d) nahradiť „10 rokov ako samostatný výskumný pracovník alebo samostatný umelecký pracovník“ nahradiť „5 rokov ako riadiaci výskumný pracovník alebo 10 rokov ako samostatný umelecký pracovník“. Navrhujeme, aby sa v § 7 ods. 3 písm. d) v bode 1 za slovo „profesora“ doplnilo slovné spojenie „alebo docenta“.

Zdôvodnenie: Samostatný výskumný pracovník má vedeckú hodnosť IIa, čo je analógiou docenta na VŠ, vedúci výskumný pracovník má vedeckú hodnosť I (DrSc.).

Zároveň žiadame, aby doplniť písmeno e) v znení: „je výsledkami svojej tvorivej činnosti medzinárodne uznávanou osobnosťou“

Zdôvodnenie: hoci toto ustanovenie je vágne, kladie dôraz aj na neoddeliteľnú súčasť tvorivej činnosti pri zabezpečení kvality vysokoškolského vzdelávania.

§ 8 ods. 1

Menovanie predsedu a členov pracovnej skupiny je dôležitá právomoc, ktorá by nemala byť zverená len jednému človeku (predsedovi výkonnej rady), ale žiadame, aby vymenovanie podliehalo schváleniu výkonnou radou.

§ 8

Navrhujeme, aby boli priamo v zákone špecifikované rámcové kritériá na osobu posudzovateľa.

V § 10 ods. 1 navrhujeme, aby tretí člen Dozornej rady bol menovaný Študentskou radou vysokých škôl.

§ 17

Žiadame naviazať odmeňovanie predsedu, podpredsedu a členov výkonnej rady a odmeňovanie vedúceho kancelárie na priemernú mzdu vysokoškolského učiteľa na funkčnom mieste profesora. T. j. uviesť, že na odmeňovanie zamestnancov agentúry sa vzťahuje zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Navrhované platové pomery vedúcich pracovníkov agentúry sú neprimerane vysoké.

Zdôvodnenie: Na jednej strane je pochopiteľné, že predseda, podpredseda a členovia výkonnej rady a taktiež vedúci kancelárie musia byť primerane finančne ohodnotení (najmä keď má ísť o cudzích štátnych príslušníkov zo západnej Európy, kde je platová hladina iná ako v SR). Návrhy na odmeňovanie podľa násobku priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve sú však vo výraznom nepomere k tabuľkovým platom vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v sektore vysokého školstva. Platy úradníkov agentúry zaplatia vysoké školy, či nepriamo (z prostriedkov kapitoly vysokých škôl) alebo priamo z poplatkov za akreditačné konania (§ 19 ods. 4). Obávame sa, že agentúra cez personálne náklady odčerpá ďalšie prostriedky z podfinancovaného verejného vysokého školstva.

§ 17 a 19

Žiadame Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR reálnejšie odhadnúť podhodnotený finančný dopad nového spôsobu akreditácie a zabezpečiť pre ten účel dodatočné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

Zdôvodnenie:

Upozorňujeme, že *Analýza vplyvu na rozpočet verejnej správy*, uvádza nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy pre rok 2018 na úrovni cca 730 tis. € a pre rok 2019 na úrovni cca 650 tis. € (roky 2020 a 2021 cca 630 tis. €). Aj túto sumu považujeme za podhodnotenú, keďže sa nedá očakávať len 30 rozhodnutí ročne (viď. počty študijných programov v súčasnosti predkladaných na posúdenie Akreditačnej komisii). Tieto výdavky nemožno pokryť na úkor i tak podfinancovaného vysokého školstva.

§ 23

Žiadame ods. 5, písmeno b) doplniť o „v prípade doktorandských študijných programoch aj tvorivej činnosti vysokej školy“.

Zdôvodnenie: Tvorivá činnosť je hlavnou náplňou štúdia v doktorandských študijných programoch.

§ 24 a 25

Je potrebné uviesť, že ak vnútorný systém a jeho implementácia je v príslušnom študijnom programe a stupni v súlade so štandardami, agentúra udelí vysokej škole (fakulte) oprávnenie vytvárať, uskutočňovať a upravovať študijné programy v tomto študijnom odbore a stupni.

Zdôvodnenie: Znenie zákona je v nesúlade s dôvodovou správou, ktorá uvádza: „Základom celého systému akreditácií má byť inštitucionálna akreditácia vysokej školy založená na posudzovaní vnútorného systému a jeho riadnej implementácie. ňou je v konečnom dôsledku oprávnenie vytvárať študijné programy.“ Toto však v zákone uvedené nie je, pojem inštitucionálna akreditácia sa v ňom nevyskytuje, zo znenia § 24 a 25 vôbec nevyplýva, že by vysoká škola po akreditovaní svojho vnútorného systému mohla samostatne vytvárať študijné programy. Termín „inštitucionálna akreditácia“ je mätúci, pretože oprávnenie vzniká pre študijný odbor a stupeň a nie automaticky pre inštitúciu vo všetkých študijných odboroch.

§ 34 ods. 5

Prechodom na nový systém akreditácie nie je možné nechať zaniknúť časové obmedzenia pôvodnej akreditácie. Časové obmedzenia majú ostať v platnosti a buď treba vyriešiť zrušenie časového obmedzenia do 1. septembra 2018 alebo predložiť žiadosť o akreditáciu tohto študijného programu/odboru v novom systéme akreditácie pred uplynutím časového obmedzenia.

§ 34 ods. 10

Žiadame posunúť termín na zaniknutie práva nevysokoškolských inštitúcií podieľať sa na uskutočňovaní doktorandského študijného programu aspoň na 31. decembra 2018.

Zdôvodnenie: Pravidlá spolupráce s nevysokoškolskými inštitúciami podieľajúcimi sa na uskutočňovaní študijného programu tretieho stupňa má upraviť vnútorný systém kvality (§ 3 ods. 3 písm. i)), tento však iným prechodným ustanovením (§ 36 ods. 1) vysoká škola zosúladí (najneskôr) do 31.12.2018.

§ 37 ods. 1

Žiadame zrušiť Akreditačnú komisiu až k 1. januáru 2019.

Zdôvodnenie: Časové nastavenie akreditácie podľa tohto zákona bude najskôr funkčné k uvedenému dátumu.

§ 37 ods. 4

Žiadame upraviť povinnosť agentúry navrhnuť štandardy do 15. septembra 2018.

Zdôvodnenie: Keďže štandardy sa zverejňujú na webovom sídle agentúry, pripomienkujú, vyhodnocujú pripomienky a ďalšia 30 dňová lehota plynie pre MŠVVaŠ SR na ich schválenie. Takže štandardy budú schválené pri optimistickom scenári do konca roka 2018. Dovtedy nastane na vysokých školách umrŕtvujúci stav a nemožnosť podávania žiadostí o akreditáciu nových študijných programov.

§ 37 ods. 6

Žiadame upraviť navrhnuté prechodné ustanovenie pre akreditáciu habilitačných konaní a inauguračných konaní.

Zdôvodnenie: Platí rovnaká pripomienka, ako je uvedená pri § 37 ods. 4 a 5 s tým rozdielom, že stav umrtnenia vysokých škôl v prípade akreditovania habilitačných konaní a inauguračných konaní bude trvať ešte dlhšie než pri akreditovaní nových študijných programov. Do uskutočnenia periodického hodnotenia výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti vysokej školy podľa nového § 88a zákona o vysokých školách by mal byť pre účely zohľadnené hodnotenie kvality tvorivej činnosti podľa predchádzajúcej komplexnej akreditácie. MŠVVaŠ SR totiž nemá stanovenú žiadnu lehotu na vyhlásenie prvého cyklu tohto periodického hodnotenia (absencia prechodného ustanovenia v zákone o vysokých školách).

Terminologické a legislatívno-technické pripomienky k návrhu zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania:

§ 1

Žiadame upraviť názov akreditačnej agentúry na „Slovenská akreditačná agentúra pre vysokoškolské vzdelávanie“.

Zdôvodnenie: Úloha akreditačnej agentúry sa má vzťahovať len na jednu hlavnú úlohu vysokých škôl – poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a na rozdiel od súčasnej akreditačnej komisie nemá pokrývať tvorivé vedecké bádanie a tvorivú umeleckú činnosť.

§ 3 ods. 1, § 3 ods. 2

Žiadame vymedziť pojmy „implementácia vnútorného systému“, „stratégia zabezpečovania kvality“ a „procesy zabezpečovania kvality“ v § 2.

Zdôvodnenie: Uvedené pojmy sú použité v § 3 ods. 1 a 2, ale ich význam nie je úplne jasný.

§ 3 ods. 3 písm. a)

- Žiadame slovo „tvorby“ v uvádzacej vete nahradiť slovom „vytvárania“.

Zdôvodnenie: Pojem „vytváranie“ používa zákon o vysokých školách, napr. § 23 ods. 1 písm. b). Pojem „tvorba“ je možné chápať aj ako proces, akým študijný program vzniká, t. j. že niekto musí zostaviť odporúčaný študijný plán, naplniť infolisty a pod. Nie je teda zrejmé, že má ísť o samostatné vytváranie študijných programov vysokou školou.

- Žiadame v bode 2 slovo „súčasťou“ nahradiť slovom „fakúlt“.

Zdôvodnenie: Len fakultám ako jediným zo súčastí vysokej školy zákon o vysokých školách v § 23 ods. 1 písm. b) priznáva právo vytvárať akreditované študijné programy.

§ 3 ods. 3 písm. c)

Žiadame slovo „školiteľov“ doplniť na „vedúcich a školiteľov“.

Zdôvodnenie: Záverečná práca má na Bc. a Mgr. stupni vedúceho záverečnej práce, na PhD. stupni školiteľa.

§ 3 ods. 3 písm. e) bod 4

Žiadame slovo „učiteľoch“ nahradiť slovom „vyučujúcich“.

Zdôvodnenie: slovo „vyučujúci“ je uvedený v infoliste predmetu

§ 3 ods. 3 písm. f)

Navrhujeme za slová „vysokej školy“ vložiť slová „súčasťou vysokej školy“.

Pripomienka k § 3:

- Upozorňujeme, že absentujú ustanovenia o špecifikách vnútorných systémov konfesijných vysokých škôl, bohosloveckých fakúlt (ingerencia cirkevnej vrchnosti), štátnych vysokých škôl vojenských, policajných a zdravotníckych.

§ 4 ods. 1

Upozorňujeme, že prvá veta je nedokončená, nie je zrejmé, akej „kvality“ sa týkajú činnosti jej externého zabezpečovania. Zrejme má ísť o kvalitu vysokoškolského vzdelávania.

§ 4 ods. 2 písm. a)

Z legislatívneho hľadiska odporúčame upraviť znenie odseku 2 písm. a) tak, aby sa vypustilo slovo „rozhoduje“ a primerane sa upravili začiatky číslovaných bodov 1 až 6.

Zdôvodnenie: Zamieňa sa rozhodovanie agentúry a rozhodovanie orgánov agentúry. Najmarkantnejšie sa to prejavuje v znení bodu 6, podľa ktorého agentúra rozhoduje o námietke zaujatosti voči návrhu zloženia pracovnej skupiny výkonnej rady agentúry, teda agentúra rozhoduje o rozhodnutí svojho vlastného orgánu (pracovné skupiny menuje predseda výkonnej rady). Slovo „rozhoduje“ by malo byť primerane preformulované alebo vypustené (v takom prípade by jednotlivé ustanovenia začínali: agentúra udeľuje akreditáciu, agentúra ukladá opatrenia atď.).

§ 4 ods. 3 písm. e)

Upozorňujeme, že nie je zrejmé, o akom zverejnenom „návrhu“ by mala agentúra informovať. Žiadame preto uviesť, že má ísť o „štandardy“.

§ 6 ods. 5 a ods. 6

Odporúčame slová „túto funkciu vykonáva“ nahradiť slovami „plní úlohy predsedu výkonnej rady v plnom rozsahu“.

Zdôvodnenie: V prípade neobsadenia funkcie sa buď zastupuje inou osobou v rozsahu práv a povinností zastupovanej osoby (štandardná formulácia v zákonoch), alebo sa plnia úlohy v plnom rozsahu – napr. zákon o obecnom zriadení pri zástupcovi starostu obce, rozdiel je v tom, či sa zastupujúca osoba podpisuje v zastúpení zastúpenej osoby alebo vo svojom vlastnom mene.

§ 8 ods. 2

V druhej vete je potrebné slovo „program“ doplniť o spojenie „alebo odbor“.

§ 8 ods. 4

Žiadame doplniť dôvody, pre ktoré môže agentúra na základe vlastného podnetu vyradiť posudzovateľa zo zoznamu posudzovateľov.

§ 9 ods. 2

Odporúčame zvážiť rozšírenie trojčlennej odvolacej komisie na 5 členov.

Zdôvodnenie: Pri počte troch členov nie je zaručená kolektívnosť rozhodovania komisie ako kolektívneho orgánu (napr. rozkladové komisie v odvolacom správnom konaní majú najmenej 5 členov).

- Žiadame zosúladiť znenie zákona so znením dôvodovej správy tak, aby sa pri štandardoch kládol osobitný dôraz na výsledky vzdelávania a ich prepojenie s národným kvalifikačným rámcom.

Zdôvodnenie: Text dôvodovej správy je v nesúlade so znením zákona; z odseku 4 nevyplýva „osobitný dôraz“ na poslanie vysokej školy pri tvorbe štandardov pre vnútorný systém, z odseku 5 sa nekladie „dôraz na výsledky vzdelávania a ich prepojenie s národným kvalifikačným rámcom“. V oboch odsekoch sa tieto skutočnosti spomínajú, ale nekladie sa dôraz.

- Upozorňujeme, že druhý odsek dôvodovej správy k § 23 obsahuje nesprávnu formuláciu „kritérií pre študijné programy pre habilitačné konanie a inauguračné konanie“. Habilitačné konanie a inauguračné konanie nemá študijné programy.

§ 24 a 25:

- Upozorňujeme, že v § 24 ods. 2 písm. a) sa spomínajú vnútorné systémy súčastí vysokej školy, zákon v § 3 sa však o vnútorných systémoch súčastí nezmieňuje.
- Upozorňujeme, že v § 24 ods. 2 písm. b) sa uvádza samohodnotiaca správa vysokej školy, zákon však nedefinuje (a to ani rámcovo), čo má byť jej obsahom.
- Žiadame v § 24 ods. 6 špecifikovať, za akých okolností môže agentúra odmietnuť žiadosť o posúdenie vnútorného systému a jeho implementácie.

Zdôvodnenie: Tieto skutočnosti sú špecifikované len pri odmietnutí žiadosti o udelenie akreditácie študijného programu podľa § 30 ods. 4, ide však o dve rôzne konania: akreditácia vnútorného systému, akreditácia študijného programu.

- Žiadame zosúladiť používanie pojmov „vysoká škola“, „verejná vysoká škola“, „štátna vysoká škola“, „súkromná vysoká škola“.

Zdôvodnenie: V § 25 ods. 1 druhej vete sa ako účastník konania uvádza vysoká škola, použitý pojem je legislatívno-technicky v nesúlade s § 21 ods. 2, ktorý vymedzuje účastníkov konania (verejná vysoká škola, štátna vysoká škola, súkromná vysoká škola), rovnaká pripomienka platí pre pojem „vysoká škola“ použitý v nasledujúcich paragrafoch zákona.

- Odporúčame v § 25 ods. 1 za slová „štandardmi pre vnútorný systém“ vložiť slová „alebo so štandardmi pre študijné programy“, keďže ide o dva rozdielne štandardy.

§ 27 ods. 2 písm. c)

Žiadame ustanovenie upraviť tak, aby bolo zrejmé, za akých okolností vysoká škola „nesmie vytvoriť študijný program v príslušnom študijnom odbore a stupni“.

Zdôvodnenie: Pripomienka súvisí s pripomienkami k § 24 a 25. V zákone sa nikde neuvádza, že takéto oprávnenie samostatne vytvárať študijné programy vysoká škola môže mať a za akých podmienok ich získať.

§ 29 ods. 3 až 5

Odporúčame pojem „akčný plán“ navrhujem nahradiť pojmom „plán na odstránenie nedostatkov“.

§ 30

- Upozorňujeme na potrebu doplnenia špecifík bohosloveckých študijných programov (vyjadrenie cirkevnej vrchnosti k žiadosti o udelenie akreditácie študijného programu) a špecifík zdravotníckych a farmaceutických študijných programov (vyjadrenie Ministerstva zdravotníctva).

- Upozorňujeme, že ods. 4 písm. c) nerieši situáciu, ak rôzne fakulty tej istej vysokej školy uskutočňujú študijné programy v rovnakých študijných odboroch (napríklad Filozofická fakulta a Pedagogická fakulta môžu mať akreditáciu na pedagogiku, psychológiu, históriu, atď.)
- Upozorňujeme, že znenie ods. 4 písm. c) je nejasné, nie je zrejmé, prečo by mala agentúra v daných prípadoch žiadosť odmietnuť.

§ 31 ods. 2 a 3

Upozorňujeme na potrebu zachovania súladu návrhu zákona s *Národným programom rozvoja výchovy a vzdelávania*.

Pripomienky Univerzity Komenského v Bratislave k návrhu novely zákona o vysokých školách

1) Novelizačný bod 2 (§ 2 ods. 13 až 16)

Žiadame ponechať pôvodné znenie o začlenení vysokých škôl.

Zdôvodnenie: Problém netkvie v malej efektivite komplexných akreditácií, ako uvádza dôvodová správa, ale v absencii politickej vôle začlenenie realizovať.

2) Novelizačný bod 10, 15, 26 a 28 (§ 9 ods. 1, § 12 ods. 1., § 27 ods. 1, §30 ods. 1)

Navrhujeme, aby zákon o vysokých školách upravoval mechanizmus vytvárania a schvaľovania študijných programov tak, ako je tomu v súčasnosti (prerokovanie v akademickom senáte, schvaľovanie vo vedeckej rade).

3) Novelizačný bod 13 a 14 (§ 10 ods. 7 a 8)

V oboch prípadoch pred „procesné pochybenia“ doplniť slovo „závažné“ (aby sa dosiahol súlad s dôvodovou správou) a vypustiť slová „aj opakovane“ (zabráni sa trvalému vetovaniu návrhu zo strany rektora). V ods. 8 obmedziť možnosť vrátiť návrh na vymenovanie profesora len vedeckej rade fakulty, nakoľko rektor vedeckej rade vysokej školy predsedá. Prípadne navrhujeme novelizačné body 13 a 14 úplne vypustiť. k

4) Novelizačné body 17 a 29 (§ 12 ods. 1 písm. g), § 30 ods. 1 písm. g)

Navrhujeme zachovať vo vedeckej rade vysokej školy schvaľovanie všeobecných kritérií na obsadzovanie funkcií profesorov a docentov. Konkrétne podmienky na jednotlivé výberové konania schvaľovať vo vedeckej rade vysokej školy, len ak ide o obsadzovanie funkcií na vysokej škole (nie na fakultách). Vo vedeckej rade fakulty ukotviť schvaľovanie konkrétnych podmienok na jednotlivé výberové konania pre obsadenie funkcií docentov a profesorov na fakulte.

Zdôvodnenie: Návrh zákona je v rozpore s dôvodovou správou. Navrhované riešenie nie je realizovateľné na vysokých školách s väčším počtom zamestnancov a fakúlt (napr. na UK), kde sa ročne vypisujú desiatky výberových konaní. Kritériá pre jednotlivé výberové konania na obsadzovanie funkcií docentov a profesorov na fakultách, v súlade so samosprávnou pôsobnosťou fakúlt (§ 23 ods. 2 písm. a), d), e)), majú byť ponechané výlučne na vedeckú radu fakulty.

5) Novelizačný bod 19 (§ 15 ods. 1)

Žiadame doplniť medzi vnútorné predpisy fakúlt (§ 33 ods.2) aj vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania na fakulte, a tento aby po schválení v akademickom senáte fakulty (doplniť túto pôsobnosť akademického senátu fakulty do § 27 ods. 1) schvaľoval akademický senát verejnej vysokej školy (doplniť túto pôsobnosť do § 9 ods. 1 a § 33 ods. 5). Schvaľovanie vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania doplniť o predchádzajúce prerokovanie v príslušnej vedeckej rade.

Zdôvodnenie: Vzhľadom na heterogénny charakter niektorých vysokých škôl (napr. UK) je potrebné vymedziť v zákone aj možnosť, aby vnútorný systém kvality mohol byť tvorený aj samostatnými vnútornými predpismi na úrovni súčastí vysokej školy (fakúlt) a zohľadňovať špecifiká jednotlivých študijných odborov.

6) *Novelizačný bod 76 (§ 51 ods. 3)*

Žiadame ponechať abstrakt v štátnom jazyku ako povinnú náležitosť záverečnej práce, ktorá je napísaná v inom ako štátnom jazyku.

7) *Novelizačný bod 80 (nový § 52a)*

Žiadame upraviť znenie nového § 52a ods. 2 nasledovne: „Pravidlá študijného programu vyžadujú, aby si študent zvolil jeden alebo dva študijné odbory, v ktorých chce riadne skončiť štúdium, pri zápise do druhého roka štúdia.“

Zdôvodnenie: Inak by nebolo možné na diplom uviesť kombináciu príslušných odborov.

8) *Novelizačný bod 85 (§ 54)*

Žiadame doplniť schvaľovanie funkcie školiteľa vo vedeckej rade vysokej školy alebo fakulty aj pre prípad, ak sa na doktorandskom štúdiu podieľa externá vzdelávacia inštitúcia po schválení v tejto inštitúcii.

8a) § 56 ods. 2) Navrhujeme nasledovnú úpravu, týkajúcu sa najmä spojených študijných programov akými sú napr. všeobecné lekárstvo a umožní to ďalej študovať na inom magisterskom programe (napr. MPH) bez nutnosti získať bakalársky titul, ktorý sa na spojenom programe neudeľuje.

Znenie návrhu: „*Základnými podmienkami prijatia na štúdium študijného programu druhého stupňa podľa § 53 ods. 1 je vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, alebo vzdelanie v spojenom magisterskom alebo spojenom doktorskom programe štúdia v trvaní najmenej 3 roky a získaní najmenej 180 kreditov, alebo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, pričom súčet počtu získaných kreditov za predchádzajúce vysokoškolské štúdium, a počtu kreditov potrebných na riadne skončenie študijného programu druhého stupňa, na ktorý sa uchádzač hlási, musí byť najmenej 300 kreditov.*“

8b) Novelizačný bod 104. V Ustanovení § 68 ods. 11 navrhujeme zvážiť možnosť vydania náhradného dokladu o absolvovaní štúdia aj v situácii, keď dôjde k zmene mena alebo priezviska z iného závažného dôvodu, ako je zmena pohlavia.

9) *Novelizačný bod 130 (nový § 88a)*

a) Žiadame doplniť v ods. 1 slovo „spravidla“ a tiež „a na účely posúdenia naplnenia požadovanej úrovne tvorivej činnosti pri štandardoch pre doktorandské študijné programy, habilitačné a inauguračné konania.“

Zdôvodnenie: Je potrebné vytvoriť prepojenie vzdelávacej a tvorivej činnosti a zabrániť duplicitu posudzovania úrovne tvorivej činnosti.

b) Žiadame v § 107 ods. 2 doplniť do pôsobností orgánov reprezentácie vysokých škôl vyjadrenie sa ku kritériám periodického hodnotenia tvorivej činnosti podľa § 88a ods. 3.

c) Žiadame v § 102 ods. 2 doplniť do pôsobnosti ministerstva vydávanie zoznamu oblastí výskumu pre periodické hodnotenie tvorivej činnosti a vydávanie štatútu výskumnej hodnotiteľskej komisie.

d) Žiadame v § 102 ods. 3 doplniť do pôsobnosti ministra menovanie členov výskumnej hodnotiteľskej komisie.

e) Žiadame doplniť nové prechodné ustanovenie, podľa ktorého do uskutočnenia prvého periodického hodnotenia tvorivej činnosti udelí minister označenie „výskumná univerzita“ podľa výsledku ostatnej komplexnej akreditácie za splnenia analogických podmienok ako ustanovuje § 88a ods. 6.

9a) Navrhujeme vypustiť novelizačný bod 133) týkajúci sa § 91 ods. 2

Zdôvodnenie: Ustanovenie sa týka grantov Kega a Vega, možno aj dotácií na rozvoj a to nemôžu získavať súkromné VŠ len na základe uváženia ministerstva bez vyjadrenia orgánov reprezentácie a súhlasu vlády SR.

10) Novelizačný bod 134 (§ 92 ods. 6)

Nesúhlasíme s možnosťou bezplatného predĺženia štandardnej dĺžky štúdia o jeden rok.

Zdôvodnenie: Vidíme v tom podporu slabších študentov. Mechanizmy na predĺženie štandardnej dĺžky štúdia v prípade, že je to potrebné, existujú. Opatrenie by spôsobilo komplikácie v organizácii štúdia a bez doplňujúcich zdrojov by znamenalo viac práce pre vysoké školy pri rovnakom objem finančných prostriedkov.

11) Novelizačný bod 156 (§ 108a ods. 1)

Doplniť o zaznamenávanie údajov o výstupoch publikačnej činnosti odborných pracovníkov.

Zdôvodnenie: Navrhovaná úprava vylučuje zaznamenávanie výstupov publikačnej činnosti odborných zamestnancov, ako sú zamestnanci archívov, knižníc, centier výpočtovej techniky, centier ďalšieho vzdelávania, a pod. Zamestnanci takýchto odborných útvarov aktívne participujú na výskumoch, podieľajú sa na riešení vedeckých i odborných úloh, aktívne sa zúčastňujú na vedeckých a odborných podujatiach, z ktorých sú výstupy publikačnej činnosti.

12) Novelizačný bod 158, 166 (§ 108a ods. 5, § 113ai ods. 6)

Požadujeme ponechať pôvodný termín zasielania údajov do CREPČ do „31. marca“ a nepožadovať poskytnutie výstupov publikačnej činnosti v elektronickej forme.

Zdôvodnenie: Navrhovaná úprava skracuje zasielania údajov do centrálného registra evidencie publikačnej činnosti za predchádzajúci kalendárny rok o dva mesiace. Táto úprava termínu nevhodne ovplyvní úplnosť údajov o výstupoch publikačnej činnosti za sledované obdobie, keďže viaceré časopisy (posledné čísla v rámci ročníka), zborníky (napr. z podujatí realizovaných v poslednom štvrtroku) sú z objektívnych dôvodov verejne dostupné neskôr, zväčša v priebehu 1. štvrtroka nasledujúceho roka.

Nesúhlasíme s poskytovaním príslušných výstupov v elektronickej forme.

Zdôvodnenie: uvedená požiadavka je vzhľadom na počet publikovaných výstupov neakceptovateľná a je nevyhnutné jej obmedzenie a presnejšie definovanie na konkrétne kategórie publikačnej činnosti vo väzbe na ich význam a výšku dotácie. Pri realizácii tejto požiadavky vznikajú legislatívne, technické a personálne problémy - napríklad v prípade zahraničných monografií, zborníkov často nie sú voľne k dispozícii úplné texty v elektronickej forme, skenovaním sa porušuje legislatíva, keďže sa vyhotovuje rozmnoženina diela bez súhlasu vydavateľa a autora, e-knihy sú chránené proti rozmnožovaniu a skenovaniu priamo od vydavateľa; skenovanie je časovo náročné – vyžiada si zvýšený počet zamestnancov útvaru, ktorý bude tieto práce zabezpečovať.

13) Novelizačný bod 165 (§ 108c ods. 2)

Žiadame nahradiť druhú vetu nasledovne: „O zmene kategórie evidencie prevádzkovateľ príslušného registra informuje vysokú školu a zmenu zdôvodní.“

14) Upozorňujeme na potrebu riešiť tieto závažné problémy v oblasti vysokého školstva, akými sú:

1. Ukotvenie čiastočnej právnej subjektivity fakúlt, ak im to vysoká škola umožní, napr. pre účely Zákona o verejnom obstarávaní (podobne ako majú ústavy SAV)

2. Mechanizmus odnímania vysokoškolských titulov a dokladov o vzdelaní získaných v rozpore so zákonom o vysokých školách a platnými vnútornými predpismi vysokej školy
3. Absencia úpravy vnútorného kontrolného systému verejných vysokých škôl (postavenie a úlohy hlavného kontrolóra vysokej školy – napríklad spôsobom, ako to upravuje v prípade územnej samosprávy zákon o obecnom zriadení)
4. Spôsob zrušenia vnútorných predpisov súčastí vysokej školy, ktoré sú v rozpore s vnútornými predpismi vysokej školy (tu stačí prevziať českú právnu úpravu)

Legislatívno-technické pripomienky:

- a) § 8 ods. 9 – zosúladiť s odsekom 4 a odsekom 6 ods. a), podľa ktorých má funkčné obdobie člen akademického senátu (v odseku 9 sa nesprávne uvádza, že funkčné obdobie má akademický senát ako celok).
- b) § 9 ods. 2 – doplniť, že akademický senát verejnej vysokej školy sa v otázkach podľa odseku 1 písm. d) uznáva tajným hlasovaním (zdôvodnenie: ide o schvaľovanie návrhu rektora na vymenovanie a odvolanie prorektorov; v analogickom prípade u prodekanov o danej otázke rozhoduje akademický senát fakulty tajným hlasovaním).
- c) V § 107 ods. 2 je potrebné vypustiť slová „§ 81 ods. 2 a 8“, pretože sa zo zákona príslušný paragraf novelizačným bodom č. 129 vypúšťa.